

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 85/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného AK Matyšák, s. r. o., Mudroňova 75, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 14Co/275/2019 takto

rozhodol:

- Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 14Co/275/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 14Co/275/2019 **konat'** bez zbytočných prietahov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré **je povinný** zaplatiť mu Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Sťažovateľovi **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia **856,75 eur**, ktorú **je povinný** Krajský súd v Bratislave zaplatiť jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 6. novembra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov.

2. Sťažovateľ podal na okresnom súde 14. augusta 2017 žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Rozsudkom okresného súdu z 9. apríla 2019 bola žaloba zamietnutá, preto podal sťažovateľ proti tomuto rozsudku odvolanie (26. júna 2019). Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd do podania ústavnej sťažnosti o podanom odvolaní nerozhodol – posledným úkonom súdu vo veci (pri nahliadnutí do spisu 24. augusta 2024) má byť potvrdenie o pridelení veci senátu 14Co.

II.

Vyjadrenie krajského súdu

3. K ústavnej sťažnosti sa vyjadrili sudcovia, ktorým bola vec pridelená. Stotožnene v podstate namietali sťažnostnú argumentáciu s odôvodnením nadmerného počtu pridelených vecí s tým, že sa pridržiavajú poradia, ako postupne na súd napadli.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania a po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a stanoviskom krajského súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

5. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľa tvorí námietka, že v dôsledku nečinnosti a neefektívneho postupu krajského súdu v napadnutom konaní v ňom došlo k vzniku zbytočných prietahov, čo odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. IV. ÚS 302/2020, III. ÚS 233/2022, II. ÚS 439/2023).

7. ESLP tiež uviedol, že hoci je zmluvným štátom priznaná určitá miera voľnej úvahy, čo sa týka spôsobu, akým zabezpečia nápravu požadovanú čl. 13 dohovoru a dodržia svoj zmluvný záväzok podľa tohto ustanovenia (pozri napríklad Kaya proti Turecku, 19. 2. 1998, ods. 106, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-1), prostriedok nápravy (ústavná sťažnosť, pozn.) dostupný účastníkovi konania na vnútroštátnej úrovni na účel vznesenia námietky, čo sa týka dĺžky konania, je „účinný“ v zmysle čl. 13 a čl. 35 ods. 1 dohovoru iba vtedy, ak je spôsobilý pokryť všetky fázy napadnutého konania, a teda je potrebné pri rozhodovaní ústavného súdu rovnako ako pri rozhodovaní ESLP vziať do úvahy jeho celkovú dĺžku (pozri napríklad Počuča proti Chorvátku, č. 38550/02, ods. 35, 29. 6. 2006, s ďalšími odkazmi). V tejto súvislosti ESLP zdôraznil osobitný

charakter problematiky príliš dlhých konaní spočívajúci v tom, že konanie nepozostáva zo série statických udalostí, ale je jednou postupne sa vyvíjajúcou udalosťou, ktorej závažnosť v priebehu času postupne narastá. Sťažovateľ napáda postup odvolacieho súdu v rámci celkového takmer osemročného konania. Ústavný súd preto posúdil s ohľadom na judikatúru ESLP konanie ako celok z hľadísk garantovaných čl. 6 ods. 1 dohovoru a prihliadol na dĺžku konania pred krajským súdom, ktorého za porušovateľa označil sťažovateľ.

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

9. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia. Takýto predmet konania patrí medzi bežnú agendu všeobecných súdov, pričom k inštitútu bezdôvodného obohatenia existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov.

10. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom.

11. Ústavný súd hodnotil ďalej postup krajského súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní. Ako už ústavný súd uviedol, prihliadal na celkovú dĺžku konania od podania návrhu (14. augusta 2017), a teda na takmer osemročné konanie, z ktorého na konanie pred krajským súdom dopadá viac ako štvorročné vybavovanie veci. Judikatúra tak ústavného súdu, ale aj ESLP takúto dĺžku konania spája aj s konštatovaním o porušení aj základného práva na súdnu ochranu, ktoré sa v podstate stáva iluzórnym. Argumenty sudcov, ktorým bola vec pridelená, odzrkadľujú nelichotivý stav najmä pri riešení personálneho (ne)obsadenia súdu. Tento argument ale nemôže mať relevanciu vo vzťahu k sťažovateľovi a ostatným účastníkom konania. Systémové nedostatky pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za priet'ahy (II. ÚS 481/2017). Súd v procese rozhodovania poskytuje okrem iného aj ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Nesplnenie tejto povinnosti však nemôže stratiť charakter protiprávnosti dôsledným uplatňovaním pravidla o vybavovaní jednotlivých vecí podľa poradia ich nápadu. V opačnom prípade by zásah do základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v jednom konaní automaticky ospravedlňoval porušenie tohto práva v konaní o neskoršej žalobe (III. ÚS 572/2022). Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov nie je pomenovanie príčin priet'ahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu.

12. Vychádzajúc z uvedeného hodnotenia, ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa

na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany s'ťažovateľovi prikázal krajskému súdu, aby v napadnutom konaní, v ktorom nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne rozhodnuté, konal bez zbytočných priet'ahov.

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

14. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

15. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je síce zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie prípadná náhrada škody (III. ÚS 75/01, IV. ÚS 15/03).

16. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti tejto veci považoval za potrebné priznať s'ťažovateľovi finančné zadosťučinenie. Pri určení jeho výšky ústavný súd zohľadnil konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä doterajšiu dĺžku konania ako celku, predmet konania a súčasný procesný stav konania. Po zohľadnení týchto okolností, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval ústavný súd za primerané priznať s'ťažovateľovi zo žiadaných 5 000 eur finančné zadosťučinenie 3 000 eur. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia, ktorú už ústavný súd nepovažoval za primeranú, návrhu s'ťažovateľa nevyhovel.

V.

Trovy konania

17. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. S'ťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej s'ťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 856,75 eur vrátane 20 % DPH.

18. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2025

Luboš Szigetí
predseda senátu